

їх спрямованість на економічний, соціальний, інтелектуальний та духовний розвиток суспільства; оптимальне поєднання державного регулювання та управління інтелектуальною діяльністю у вищих навчальних закладах.

Викладені вище думки, зрозуміло, не охоплюють всього спектра проблем, пов'язаних із забезпеченням інтелектуальної безпеки. Досі не вирішеними залишаються питання створення сприятливих умов для розвитку інноваційних структур, що забезпечуватимуть комерціалізацію результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт; забезпечення трансферу технологій із системи вищої освіти до кінцевих споживачів; створення дієвої системи охорони та захисту інтелектуальної власності. Кожна із складових частин розвитку цих відносин має свої специфічні шляхи вирішення проблем, що підтверджує нагальну потребу розроблення відповідних механізмів для забезпечення інтелектуальної безпеки системи вищої освіти в Україні.

Література

1. Яворська Т.В. Інтелектуальна безпека України: сутність і суб'єкти гарантування / Т.В. Яворська, І.О. Ревак // Стратегічні пріоритети : зб. наук. праць. – № 2 (35). – С. 126.
2. Тюленев Г.Д. Принципові основи посилення економічної безпеки вищого навчального закладу / Г.Д. Тюленев // Управління проектами та розвиток виробництва : зб. наук. праць. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля. – 2012. – № 2 (42). – С. 59-65. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/42/12tdnz.pdf>.
3. Пшик Б.І. Формування ринку цільового капіталу в Україні: передумови, проблеми, перспективи / Б.І. Пшик, О.О. Печенко // Фінансовий простір : зб. наук. праць. – 2015. – № 3 (19). – С. 331.
4. Nobel Foundation // Wikipedia. [Electronic resource. – Mode of access http://en.wikipedia.org/wiki/Nobel_Foundation.
5. Annual Endowment Report. Harvard Management Company. September 2014. [Electronic resource. – Mode of access http://www.hmc.harvard.edu/docs/Final_Annual_Report_2014.pdf.
6. Endowment Accounts managed by Princeton University. Annual Report 2014. [Electronic resource. – Mode of access <http://www.princeton.edu/uhs/pdfs/mccosh-auxiliary-report.pdf>.
7. The Huffington Post. [Electronic resource. – Mode of access http://www.huffingtonpost.com/2011/01/31/colleges-and-universities_n_815646.html?ref=harvard#s232144&title=University_of_California.
8. Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації" від 05.07.2012 р., № 5073-VI. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.
9. Data of UNESCO institute of statistics. [Electronic resource. – Mode of access <http://data.uis.unesco.org/index.aspx?queryid=189#>.
10. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : монографія. – В 3-ох т. – Т. 3 / за заг. ред. проф. Г.В. Козаченко. – Луганськ : Вид-во "Промдрук", 2014. – 337 с.
11. Белый Е.М. Экономическая безопасность высшего учебного заведения / Е.М. Белый, И.Б. Романова // Фундаментальные исследования : сб. науч. тр. – 2014. – № 5. – С. 808.

Надійшло до редакції 15.02.2016 р.

Пшик Б.И. Финансовые проблемы интеллектуальной безопасности в сфере высшего образования Украины и пути их решения

Рассмотрены основные проблемы обеспечения интеллектуальной безопасности в сфере высшего образования Украины в контексте финансового обеспечения. Сформулированы авторские рекомендации по улучшению финансирования научной деятельности, стимулирования профессорско-преподавательского состава, укреплению материально-технической базы и информационного обеспечения образовательной деятельности, направленные на укрепление уровня интеллектуальной безопасности высших учебных заведений.

Отмечена необходимость реализации долгосрочной стратегии обеспечения интеллектуальной безопасности как эффективного механизма управления интеллектуальной деятельностью высших учебных заведений, направленной на создание условий для повышения конкурентоспособности научных исследований, их практического применения, прямого и косвенного влияния государственного регулирования научной сферы с учетом реальных ресурсов для их осуществления.

Ключевые слова: высшее учебное заведение, интеллектуальная безопасность, финансирование высшего образования.

Pshyk B.I. Financial Problems of Providing Intellectual Security in the Field of Higher Education of Ukraine and Ways of Solving Them

Main problems of providing intellectual security in the field of higher education of Ukraine in the context of funding are presented. Some recommendations regarding improvement financing of scientific activity, stimulation of teaching and research staff, intensification of logistics services and information support for educational activity directed to strengthening the intellectual security level of higher educational institutions are proposed. We highlight the necessity of implementing a long-term strategy to ensure intellectual security as an effective means of intellectual activities of higher education institutions, aimed at creating the conditions for improving the competitiveness of research and their practical application, the direct and indirect effects of government regulation on the basis of the scientific sphere of real resources for their implementation.

Keywords: higher educational institution, intellectual security, funding of higher education.

УДК 330.34:332.142.6:378

ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАФЕДРОЮ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

О.В. Кривень¹, М.І. Теребух², Д.І. Ходико³, А.М. Сторожук⁴

Висвітлено досвід кафедри економіки України ЛНУ ім. Івана Франка в екологізації навчальних програм з метою підготовки фахівців для сталого розвитку на прикладі навчального курсу "Екологічна економіка" та курсів магістерської програми за спеціальністю "Прикладна економіка", що викладаються з позицій постнеокласичної економічної теорії. Найпростішим способом формування освітніх програм, у контексті сталого розвитку, є інтегрування його концептуальних положень в існуючі навчальні програми, а також створення нових дисциплінарно-орієнтованих програм. Разом з цим, потрібним є подальший розвиток міждисциплінарних зв'язків між навчальними курсами та створення відповідних навчальних програм.

Ключові слова: освіта для сталого розвитку, екологізація освіти, постнеокласична економічна теорія, міждисциплінарність.

Постановка проблеми. Посилення низки економічних, соціальних та екологічних проблем упродовж першого десятиліття ХХІ ст. змушує світову спільноту, національні уряди, кожну людину зокрема задуматися над шляхами подальшого розвитку, мирного та гармонійного співіснування в межах глобаль-

¹ доц. О.В. Кривень, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка;

² доц. М.І. Теребух, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка;

³ доц. Д.І. Ходико, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка;

⁴ асист. А.М. Сторожук, канд. екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка

ної материнської екосистеми – Землі, побудувати новий екологічний стереотип мислення, на якому ґрунтувалось би "господарське" життя природи та економіки. Вирішення зазначених проблем, тобто забезпечення нової якості економічного зростання, підвищення рівня життя людей, врахування "інтересів" природи, можливе завдяки дотриманню вимог сталого розвитку – єдино можливої альтернативи для подолання гострих суперечностей між господарськими та природничими процесами. Адже, відповідно до неї, економічна діяльність людей має здійснюватися із врахуванням законів системної цілісності природних систем та забезпеченням стійкості функціональних обмінних механізмів у біогеоценозах та в атмосфері загалом.

Фундаментом сталого розвитку, як зазначено у главі 36 "Порядку денного на XXI століття", є освіта. На її важливості, як головному інструменту забезпечення сталого розвитку суспільства, наголошено в низці документів ООН. Зокрема, у Резолюції Генеральної Асамблеї ООН щодо Десятиріччя грамотності та у Плані реалізації цілей цього Десятиріччя проголошено, що "загальна грамотність, по суті, сама забезпечує можливості для сталого розвитку, миру та демократії". Її ключовим завданням у XXI ст. має стати формування нових цінностей, нової моделі поведінки, нового стилю мислення, що відрізнятиметься гуманістичною орієнтацією на те, що охорона природного довкілля – це передусім захист людства. Усвідомлення необхідності змін в освітній парадигмі як необхідної умови для забезпечення сталого розвитку суспільства зумовило появу "освіти для сталого розвитку", яка передбачає перехід до моделі навчання, заснованої на міждисциплінарних знаннях, що ґрунтуються на комплексному підході до розвитку суспільства. Її отримання сприятиме формуванню культури потреб, яка полягає не в безмежному споживанні матеріальних і духовних благ, а в раціональному регулюванні споживання, таким чином не ставлячи під загрозу задоволення потреб майбутніх поколінь. Отже, людина одночасно є чинником і кінцевою метою розвитку будь-якої країни світу. За різними оцінками, людські ресурси забезпечують 70-80 % добробуту суспільства. Найбільш розвинені країни внаслідок розвитку ефективної системи освіти отримують до 40 % ВВП. Показовим також для цих країн є формування культури сталого розвитку на всіх рівнях. Отже, освіта є передумовою та одночасно пріоритетним засобом досягнення сталого розвитку.

Концепцію освіти для сталого розвитку закріплено у підсумковому документі Міжнародної конференції ООН зі сталого розвитку "Ріо+20" [1, ст. 231, 233, 235] та підтримано добровільним зобов'язанням української сторони щодо впровадження освіти для сталого розвитку у 70 вищих навчальних закладах України [2].

Огляд актуальних досліджень. Сталий розвиток повинен бути інтегрований в усі компоненти освіти: дошкільну, загальну середню, позашкільну, професійно-технічну, вищу, післядипломну та самоосвіту. Зокрема, методологічною основою для підготовки фахівців-економістів для сталого розвитку вітчизняними ВНЗ, на нашу думку, має стати постнекласична економічна теорія, значний внесок у розвиток якої зробили і продовжують робити українські вчені-економісти. Адже її головною методологічною проблемою є проблема визна-

чення екологічно доцільного масштабу господарювання в межах просторових природно-господарських систем.

Наукові школи, які сьогодні розробляють моделі подальшого поступу цивілізації, сформувавшись на основі світоглядних позицій антропо- та екологоцентризму. Так, у межах неокласичної теорії застосовують утилітарний підхід, згідно з яким економіку розглядають як окрему від природної систему, а природний капітал та капітал, створений людиною, вважають взаємозамінними. Отже, згідно з цим підходом, допускається втрата природного капіталу за умови його заміни штучним еквівалентом. У межах постнекласичної теорії сформувавшись течії неомальтузіанства та української школи фізичної економії, які базуються на екологоцентризмі. Опираючись на постулати неокласичної та постнекласичної теорії, науковці розглядають економіку, відповідно, або як окрему від природної систему, або як відкриту підсистему глобальної екосистеми Землі. Варто зазначити, що виникнення глобальних екологічних криз, з якими почало стикатися людство в останні десятиріччя, призвело до усвідомлення того факту, що перспективний розвиток економіки не може ґрунтуватись на попередніх принципах господарювання. Отже, поглиблення еколого-економічних деформацій внаслідок неконтрольованого та неощадливого використання природних ресурсів Землі призвело до пошуку нової парадигми поступу цивілізації у XXI ст. З'явилася потреба у розробленні якісно нових теоретичних моделей розвитку економіки. Сьогодні цими питаннями займається еколого-економічна теорія, яка формує теоретико-методологічну основу моделі екологічно збалансованої економіки і передбачає нову систему параметрів та обмежень природокористування.

У працях учених української школи фізичної економії закладено основоположні підвалини екологічно збалансованого розвитку. А це, зокрема, ноосферне вчення В.І. Вернадського [3], енергетична теорія С.А. Подолінського, теорія "Енергії прогресу" М.Д. Руденка, вчення про екогомологію С.М. Злупка, теорія збалансованого розвитку еколого-соціо-господарських систем Л.С. Гринів [4], що передбачає визначення обсягу екологічної пропозиції екологічних систем на базі негентропійної функції їх природного капіталу.

Як справедливо наголошує завідувач кафедри економіки України проф. Л.С. Гринів [4], кожна еколого-соціо-господарська система є просторово детермінованою системою, в її ядрі є наземна природна підсистема, яка володіє певним енергетичним запасом (бюджетом території) та функціонує завдяки Сонячній енергії, яку вона отримує зі зовнішнього середовища. Отже, концепція екологічної пропозиції дає змогу виділити межі стійкості стаціонарних станів еколого-соціо-господарських систем, а також встановлювати обмеження щодо ведення господарської діяльності у цих межах.

У контексті зазначеного, виникає потреба викладання еколого-економічної теорії з позиції екологоцентризму та упровадження у навчальні курси вищої школи постулатів екологічно збалансованого розвитку.

Мета роботи – висвітлення досвіду кафедри економіки України Львівського національного університету ім. Івана Франка в екологізації навчальних програм з метою підготовки фахівців для сталого розвитку. Так, кафедрою було

запроваджено викладання навчальної дисципліни "Екологічна економіка", об'єктом дослідження якої є еколого-соціо-господарська система планети, для студентів IV курсу спеціальності "Економічна теорія" та V курсу спеціальності "Прикладна економіка", а також навчальної дисципліни "Економіка природокористування" для студентів II курсу біологічних спеціальностей. Окрім цих дисциплін, на магістерській програмі зі спеціальності "Прикладна економіка", з позицій постнеокласичної економічної теорії, викладаються й інші дисципліни, зокрема, "Національна стратегія сталого розвитку України", "Методологія наукових досліджень", "Державне програмування розвитку рекреаційної індустрії".

Виклад основного матеріалу. "Екологічна економіка" – це комплексний навчальний курс, що вивчає еколого-економічні процеси, явища та відносини у всіх сферах взаємозв'язку "природа-суспільство-економіка" [5]. У рамках міждисциплінарного підходу до викладання навчальних дисциплін "Екологічна економіка" та "Методологія наукових досліджень" студенти спеціальностей "Економічна теорія" та "Прикладна економіка" освоюють, зокрема:

- основи системно-синергетичного підходу у методології наукових досліджень;
- концепцію біоцентричного оптимуму природокористування та господарської діяльності;
- основні поняття фізико-економічної теорії природного капіталу;
- принципи ноосферної моделі екологічно збалансованого розвитку економіки.

Основи системно-синергетичного підходу у наукових дослідженнях та зокрема в економічній науці, розглядають під час опрацювання тем "Вибір методу наукових досліджень" та "Наукове економічне знання і системність" навчальної дисципліни "Методологія наукових досліджень". Основою для розуміння студентами специфіки об'єкта дослідження відповідно до цього методологічного підходу є поняття складної системи як такої, що характеризується наявністю синергетичних ефектів взаємодії своїх підсистем та, відповідно, не може досліджуватися на рівні окремих підсистем за допомогою редукціоністських методів. Розгляд конкретних наукових методів дослідження складних систем здійснюють у контексті розгляду лінійних і нелінійних зв'язків між параметрами системи, а також детермінованості та недетермінованості цих параметрів. Особливу увагу приділяють обґрунтуванню використання в економічній науці недетермінованих моделей та, відповідно, статистичних методів дослідження. Поняття складної системи доповнюється поняттям відкритої системи як такої, що характеризується обміном енергії, речовини та інформації із зовнішнім середовищем. Проблему засвоєння студентами елементів природничо-наукових теорій вирішують шляхом включення у матеріали для самостійного опрацювання як наукових, так і науково-популярних текстів (Л. фон Берталанфі, В. Вернадський, Ф. Капра).

Концепцію біоцентричного оптимуму господарської діяльності розглядають в рамках лекційного курсу "Екологічна економіка" та обговорення теми семінарського заняття "Концепція та політика сталого розвитку" з даної дисципліни. Окрім цього, доцільним може бути розгляд подібної проблематики в рамках окремої навчальної дисципліни зі стратегічного управління для студентів магістерської програми за спеціальністю "Прикладна економіка".

Розгляд основних понять фізико-економічної теорії природного капіталу базується на розумінні студентами засад системно-синергетичного підходу до дослідження природосоціогосподарських систем. Під час проведення семінарських занять з навчальної дисципліни "Екологічна економіка" здійснюють обговорення категорії природного капіталу, зокрема відмінності її від поняття природних ресурсів, а також розгляд інтерпретацій поняття інвестування у природний капітал відповідно до компенсаційного та превентивного підходів до природоохоронної діяльності. В останньому випадку, у дискусіях наголошується на взаємозв'язку між споживанням та заощадженням у природосоціогосподарській системі та, своєю чергою, на ключовій ролі заощаджень для збереження негентропійного потенціалу природного капіталу. Під час семінарських занять з навчальної дисципліни "Методологія наукових досліджень" фізико-економічну теорію природного капіталу розглядають як приклад міждисциплінарного системно-синергетичного підходу до вивчення складних відкритих природосоціогосподарських систем як об'єкта дослідження економічної науки.

У подібному контексті, в рамках двох названих навчальних дисциплін розглядають принципи ноосферної моделі екологічно збалансованого розвитку економіки. Спираючись на першоджерела (праці В.І. Вернадського "Декілька слів про ноосферу" та "Хімічна будова біосфери Землі та її оточення" [3]) та матеріали навчальних курсів, із магістрантами спеціальності "Прикладна економіка" було обговорено спорідненість основних положень теорії розвитку ноосфери В. Вернадського із теоретичними концепціями української школи фізичної економії.

На початку XXI ст. незаперечним фактом стало визнання необхідності зміни парадигми стратегічного планування суспільного розвитку. Стратегічне планування національного розвитку поступово змінює вектор цілепокладання, тобто фокус планування змінюється з економічного на сталий розвиток. Необхідність упровадження нових підходів до стратегічного планування у практику вітчизняного державного управління, вироблених з урахуванням досвіду наднаціонального та національного стратегічного планування й аналізу взаємозв'язків між економічним, людським та екологічним плануванням є предметом вивчення дисципліни "Національна стратегія сталого розвитку України". Практична реалізація в Україні принципів сталого, збалансованого розвитку перебуває на початковому етапі й здійснюється у досить складних політико-суспільних, соціально-економічних та екологічних умовах. Структура зазначеної дисципліни включає теми, які розкривають: причини, що зумовили перехід людства до нової парадигми свого розвитку; світовий, зокрема європейський, досвід впровадження ідеї сталого розвитку у стратегічному плануванні та прогнозуванні; огляд нових підходів до вимірювання суспільного прогресу та визначення показників для використання у процесі стратегічного планування та державного управління; місце України в контексті переходу до сталого розвитку; аналіз сучасної соціально-економічної та екологічної стратегії в Україні; організаційно-інституційний механізм упровадження моделі сталого розвитку в Україні; оцінку впровадження стратегії сталого розвитку в процесі розроблення та реалізації державних і регіональних цільових програм.

Цьогоріч для студентів V курсу спеціальності "Прикладна економіка" запроваджено нову навчальну дисципліну "Державне програмування розвитку рекреаційної індустрії". Інтегрування концептуальних положень сталого розвитку в цю навчальну дисципліну є обов'язковим. Адже однією з головних ознак світової рекреаційної індустрії на сучасному етапі є її сталий розвиток, який знайшов відображення у документах ООН, Всесвітньої туристичної організації. Так, сталий розвиток туризму (одна із складових частин рекреаційної індустрії), як зазначено в Порядку денному на XXI ст. для галузі подорожей і туризму, – це здатність туризму впродовж тривалого періоду зберігати свої кількісні та якісні показники, тобто виправдовувати очікування резидентів і туристів як у короткий, так і більш тривалий період, без шкоди довкіллю тієї території, яка зацікавлена у його розвитку [6, с. 105]. Окрім цього, наголошено, що сталість у туризмі передбачає позитивний загальний баланс екологічних, соціокультурних та економічних впливів туризму. Акцентується на важливості співробітництва між органами влади, галузями економіки і туристичними організаціями у цьому питанні. Ці програмні положення знайшли продовження у працях українських вчених, на думку яких, сталість туризму забезпечується на основі збалансованості інтересів: 1) між економічною ефективністю туристичної діяльності, збереженням природних рекреаційних ресурсів та соціокультурною самобутністю народів; 2) між бізнесом, діяльність якого спрямована на отримання максимально можливого за даних умов прибутку, та місцевими громадами і державою, які повинні дбати не тільки про соціально-економічне зростання, а й про збереження для майбутніх поколінь природної і соціокультурної складової туристичної діяльності, яка, по суті, є ресурсом для його стабільного функціонування [7, с. 191-192].

Сталим повинен бути не тільки туризм, але й інші види рекреаційної діяльності, які в сукупності становлять рекреаційну індустрію. Адже її розвиток відбувається у межах рекреаційних природосоціогосподарських систем (РПСГС), ядром під час формування яких є природний рекреаційний капітал. Власне, без нього неможлива економічна діяльність з рекреаційного природокористування. Окрім цього, оскільки природний рекреаційний капітал забезпечує функціонування обмінних процесів у межах локальної території та в природному довіллі, то під час визначення допустимого масштабу рекреаційної діяльності в межах кожної РПСГС потрібно враховувати екологічну пропозицію цієї РПСГС.

Однією з основних вимог до послуг рекреаційної індустрії є їх висока якість, яка, своєю чергою, визначається якісними параметрами природних рекреаційних ресурсів, відсутністю у їх складі екологічно шкідливих компонентів. За такого характеру вимог до рекреаційних послуг виникає потреба у формуванні нової стратегії розвитку рекреаційної індустрії, виходячи із засад раціонального і невиснажливого природокористування, його платності, розвитку і зростання добробуту територіальних громад, розвитку виробничих та інфраструктурних галузей відповідно до закономірностей екологічно збалансованого розвитку РПСГС та ін. [8, с. 10]. Своєю чергою, комплексне врахування зазначених засад, врахування намірів суб'єктів рекреаційної індустрії та інших зацікавлених структур щодо її перспективного розвитку, підвищення ефективності

управлінських рішень, можливі завдяки визначенню і правильній постановці завдань у регіональних програмах розвитку рекреації та туризму, як одного із інструментів забезпечення сталого розвитку. Отже, концептуальні положення сталого розвитку наскрізно пронизують усі теми навчальної дисципліни "Державне програмування розвитку рекреаційної індустрії", цим самим сприяючи підвищенню рівня підготовки фахівців-економістів для сталого розвитку.

Проблематика сталого розвитку також інтегрована і в інших навчальних дисциплінах, зокрема "Економічній теорії" та "Національній економіці", "Основах підприємництва", "Регіональній економіці", викладання яких забезпечують викладачі кафедри економіки України ЛНУ ім. Івана Франка. Вивчення цих дисциплін студентами є важливим, оскільки "Економічна теорія" є методологічною основою для вивчення всіх інших дисциплін, а "Національна економіка" (з 2015/2016 н. р. – "Економіка України") формує цілісне уявлення про проблеми та перспективи розвитку економіки, зважаючи на національні інтереси та вимоги національної економічної безпеки. Більше того, викладання економічних дисциплін для студентів неекономічних спеціальностей сприяє формуванню у будь-якої людини, фахівця розуміння ролі кожного із нас у побудові гармонійного (збалансованого) суспільства. Ці знання повинні бути спрямовані на те, щоб питання "сталого розвитку" стало невід'ємною частиною життя кожної людини. Однак, на жаль, ці дисципліни є тільки вибірковими, і немає впевненості у їх викладанні в майбутньому.

Висновки. Наведені відомості щодо досвіду "екологізації" навчальних дисциплін кафедрою економіки України ЛНУ ім. Івана Франка свідчать про те, що в сучасних умовах розвитку вищої освіти в Україні, зокрема економічної, найпростішим способом подання (формування) освітніх програм у контексті сталого розвитку є інтегрування його концептуальних положень в існуючі навчальні дисципліни, а також створення нових дисциплінарно-орієнтованих програм, як, наприклад, "Національна стратегія сталого розвитку України". Однак, для забезпечення сталого розвитку як стратегічної мети України, безумовно, потрібно створювати та розвивати і відповідні міждисциплінарні програми. Адже, в такому випадку, концепція сталого розвитку буде наскрізною в усіх навчальних дисциплінах, що впливатиме на якість та рівень підготовки фахівців для сталого розвитку.

Література

1. Генеральна Асамблея ООН. Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю 27 липня 2012 р., № 66/228 "Майбутнє, якого ми хочемо". – Нью-Йорк: ООН, 2012. [англ. мовою].
2. International Institute-Association of Regional Ecological Problems. Greening of Education: Ukraine's Contribution. Rio+20 Voluntary Commitment. – 2012. [Electronic resource. – Mode of access <http://www.uncsd2012.org>].
3. Вернадский В.И. Химическое строение биосферы Земли и ее окружения / В.И. Вернадский. – М.: Изд-во "Наука", 1965. – 256 с.
4. Гринів Л.С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії: монографія / Л.С. Гринів. – Львів: Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. – 240 с.
5. Гринів Л.С. Екологічна економіка: навч. посібн. / Л.С. Гринів. – Львів: Вид-во "Магнолія-2006", 2010. – 358 с.
6. Туризм и устойчивое развитие. Доклад Генерального секретаря ООН / Комиссия по устойчивому развитию. – Сесс.: (7, 1999). – Нью-Йорк: Изд-во ООН, 1999. – 236 с.

7. Олійник Я.Б. Стратегія сталого розвитку в Україні: географічний підхід / Я.Б. Олійник, П.Г. Шищенко, О.О. Любіцева та ін. // Географія в інформаційному суспільстві : зб. наук. праць. – К. : Вид-во "Обрії". – 2008. – Т. 1. – С. 191-199.

8. Гулич О.І. Концептуальні засади екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / О.І. Гулич. – Львів, 2005. – 29 с.

Надійшло до редакції 18.11.2015 р.

Кривень А.В., Терехух М.И., Ходько Д.И., Сторозжук А.М. Опыт внедрения концепции образования для устойчивого развития кафедрой экономики Украины Львовского национального университета имени Ивана Франко

Освещен опыт кафедры экономики Украины ЛНУ им. И. Франко в экологизации учебных программ с целью подготовки специалистов для устойчивого развития на примере учебного курса "Экологическая экономика" и курсов магистерской программы по специальности "Прикладная экономика", преподающихся с позиций постнеклассической экономической теории. Простейшим способом формирования образовательных программ, в контексте устойчивого развития, является интегрирование его проблематики в существующие учебные программы, а также создание новых дисциплинарно-ориентированных программ. Вместе с тем, необходимо дальнейшее развитие междисциплинарных связей между учебными курсами и создание соответствующих учебных программ.

Ключевые слова: образование для устойчивого развития, экологизация образования, постнеклассическая экономическая теория, междисциплинарность.

Kryven O.V., Terubukh M.I., Khodyko D.I., Storozhuk A.M. Experience in Education for Sustainable Development Concept Implementation at the Department of the Economy of Ukraine of Ivan Franko National University of Lviv

Experience in curriculum ecologization for training of specialists for sustainable development at the Economy of Ukraine department of NUL is described using examples of 'Ecological Economics' course and Master in Applied Economy courses taught from the perspective of post-non-classical economic theory. Integration of sustainability issues into the existing programs, as well as creation of new disciplinarily oriented programs is the simplest way of curriculum formation in the context of sustainable development. At the same time, further development of interdisciplinary links between courses and development of the respective programs is necessary.

Keywords: education for sustainable development, ecologization of education, post-non-classical economic theory, interdisciplinarity.

ДО ВІДОМА АВТОРІВ СТАТЕЙ

Під час підготовки статей до збірника науково-технічних праць "Науковий вісник НЛТУ України" радимо авторам дотримуватись таких рекомендацій.

Вимоги до оформлення. Обсяг тексту статті – 8-16 сторінок. Мова публікації – українська, російська чи англійська. Формат паперу – А4, поля документа – 2 см периметром. Електронний варіант потрібно створювати за допомогою текстового редактора MS Word 2003, або використовувати редактор Word молодших версій, але документ зберігати у форматі *.doc. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 points, рядки – через 1.5 інтервали.

Вимоги до структури статті. На початку статті обов'язково проставляють індекс УДК (Універсальної десятикової класифікації), в заголовку українською мовою зазначають: вчене звання, ініціали і прізвище автора (або авторів), науковий ступінь, назва закладу, в якому виконано роботу, назва статті, анотація та ключові слова. Далі – російською та англійською мовами: ініціали і прізвище автора (або авторів), назва статті, анотація та ключові слова. (кожна анотація має бути не меншою ніж 500 знаків).

Автор поданої до друку статті повинен чітко уявити коло читачів, на яке він розраховує. Рекомендуємо дотримуватись деяких загальних правил побудови науково-технічної статті: чітко і зрозуміло сформулювати постановку задачі; доступно викласти методику її розв'язання; зробити висновки – науковцям або дати практичні рекомендації – виробникам. Наукова праця повинна містити необхідні характеристики описаних конструкцій чи схем, але в ній не має бути ні зайвого опису історії питання, ні відомих з підручників ілюстрацій, даних, математичних викладок.

У процесі підготовки рукопису необхідно користуватися науково-технічними термінами відповідно до чинних стандартів на термінологію, наведений матеріал не повинен дублювати таблиці. Скорочення слів, імен, назв у тексті статті не допускаються. Можливе використання тільки загальноприйнятих скорочень – мір (тільки після цифр), хімічних, фізичних і математичних величин. Назви установ, підприємств, марки механізмів і т.ін., що згадуються в тексті статті вперше, необхідно писати повністю (вказуючи в дужках скорочену назву); надалі цю назву можна наводити у скороченому вигляді.

У таблицях необхідно точно вказувати одиниці фізичних величин, у назвах граф слова скорочувати небажано. Таблиці потрібно виконувати переважно вздовж листа з максимальною насиченістю інформації в рядках. Надто громіздких таблиць складати не рекомендується.

Фотографії та рисунки до статті дозволяється подати у окремому файлі у форматі *.cdr, *.tif або *.jpg, 300 dpi, b/w або Grayscale) чи оформлених у середовищі MS Excel. Зверніть увагу, що вони будуть надруковані у чорно-білому варіанті. У тексті статті посилання на ілюстрації беруть в круглі дужки, позиції на рисунках розташовують за годинниковою стрілкою і вони мають відповідати наведеним у тексті. Окремо подані ілюстрації потрібно на зворотному боці пронумерувати і підписати олівцем.